ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 25ης Φεβρουαρίου 1988 *

Στην υπόθεση 199/86,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesverwaltungsgericht προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Raiffeisen Hauptgenossenschaft e.G, Kiel,

και

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (BALM), Φραγκφούρτη επί του Μάιν,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς τις συνέπειες της απόφασης του Δικαστηρίου με την οποία κρίθηκε ανίσχυρος ο κανονισμός 563/76 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1976, περί της υποχρεωτικής αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που βρίσκεται στην κατοχή των οργανισμών παρεμβάσεως και προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε ζωοτροφές (ABl. L 67, σ. 18) και συγκεκριμένα όσον αφορά την ακύρωση αποφάσεως περί καθορισμού εγγυήσεως, εκδοθείσας βάσει του ακυρωθέντος κανονισμού, καθώς και την αποδέσμευση της εγγυήσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο τμήματος, T. Koopmans, K. Bahlmann, K. Κακούρη και T. F. O'Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
ο γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν κατά την έγγραφη και την προφορική διαδικασία,

— η εταιρία Raiffeisen Hauptgenossenschaft e.G., προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο J. Gündisch,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. Karpenstein, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 8ης Οκτωβρίου 1987,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Νοεμβρίου 1987,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 22ας Μαΐου 1986 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Ιουλίου του ίδιου έτους, το Bundesverwaltungsgericht υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, έξι προδικαστικά ερωτήματα προκειμένου να μπορέσει να εκτιμήσει τις συνέπειες της απόφασης του Δικαστηρίου με την οποία κρίθηκε ανίσχυρος ο κανονισμός 563/76 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1976, περί της υποχρεωτικής αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που βρίσκεται στην κατοχή των οργανισμών παρεμβάσεως και προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε ζωοτροφές (ABl. L 67, σ. 18) και συγκεκριμένα όσον αφορά την ακύρωση αποφάσεως περί καθορισμού εγγυήσεως καθώς και την αποδέσμευση της εγγυήσεως, αποφάσεως η οποία εκδόθηκε βάσει του εν λόγω κανονισμού.

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο δίκης μεταξύ του Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (στο εξής: BALM) και της εταιρίας Raiffeisen Hauptgenossenschaft e.G. (στο εξής: Raiffeisen) η οποία ζήτησε την ακύρωση μιας απόφασης του BALM με την οποία καθορίστηκε εγγύηση 1 251,84 γερμανικών μάρκων (DM) βάσει του προαναφερθέντος κανονισμού 563/76 καθώς και την ελευθέρωση της εγγύησης που είχε κηρυχτεί καταπεσούσα με απόφαση του BALM.

3 Το 1976 η Raiffeisen εισήγαγε και έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορεύματα από τα αναφερόμενα στον κανονισμό 563/76 αφού κατέθεσε στο BALM εγγύηση 1 251,84 DM χωρίς ωστόσο να αγοράσει αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, όπως είχε την υποχρέωση από τον εν λόγω κανονισμό, για την εκτέλεση της οποίας είχε συσταθεί η προαναφερθείσα εγγύηση.

4 Όταν απορρίφθηκε η ένστασή της κατά της απόφασης περί καθορισμού της εγγυήσεως, η Raiffeisen άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht η οποία εκκρεμούσε όταν το Δικαστήριο, κρίνοντας επί προδικαστικών ερωτημάτων που του υπέβαλαν διάφορα δικαστήρια, εξέδωσε τις αποφάσεις του της 5ης Ιουλίου 1977 (Bela-Mühle, 114/76, Slg. 1977, σ. 1211, Granaria, 116/76, Slg. 1977, σ. 1247, και Ölmühle, 119 και 120/76, Slg. 1977, σ. 1269), με τις οποίες έκρινε ανίσχυρο τον κανονισμό 563/76. Η Raiffeisen υποστήριξε τότε ότι, επειδή ο κανονισμός είναι ανίσχυρος, ήταν παράνομη η υποχρέωση αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος και η απόφαση περί καθορισμού της εγγύησης: πρόσθεσε εξάλλου ότι δεν είχε μετακυλίσει στους πελάτες της την επιβάρυνση που αντιπροσώπευε η εγγύηση. Το Verwaltungsgericht έκανε δεκτή την προσφυγή της.

5 Ο BALM άσκησε έφεση και υποστήριξε ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1981 (International Chemical Corporation, 66/80, Slg. 1981, σ. 1191), που εκδόθηκε εν τω μεταξύ, οι αγωγές περί επιστροφής εγγυήσεων αυτού του είδους στερούνται βάσεως. Το Hessische Verwaltungsgerichthof δέχτηκε την έφεση και απέρριψε την προσφυγή της Raiffeisen στηρίζοντας την απόφασή του στην προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1981. Εν τω μεταξύ, με απόφαση του BALM, η εγγύηση κηρύχτηκε καταπεσούσα.

6 Η Raiffeisen άσκησε αναίρεση (« Revision ») και το Bundesverwaltungsgericht εξέδωσε στις 22 Μαΐου 1986 διάταξη με την οποία ανέβαλε να αποφανθεί οριστικώς και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

« 1) Περιλαμβάνει το κοινοτικό δίκαιο κανόνα δικαίου, σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρέπεται να ακυρωθεί μία διοικητική πράξη προσδιορισμού του ύψους εγγυήσεως η οποία

— εκδόθηκε βάσει του άκυρου κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1976,

— προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου και συνεπώς δεν κατέστη οριστική

και θα έπρεπε να ακυρωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου λόγω της ακυρότητας του κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα 1:

2) Περιλαμβάνει το κοινοτικό δίκαιο κανόνα δικαίου, δυνάμει του οποίου, η εγγύηση που καταβλήθηκε σύμφωνα με διοικητική πράξη η οποία

— εκδόθηκε βάσει του άκυρου κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76,

— προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου και κατόπιν ακυρώθηκε λόγω της ακυρότητας του κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76,

δεν επιτρέπεται εντούτοις να ελευθερωθεί;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2:

3) α) Ο εν λόγω κανόνας δικαίου συνεπάγεται ότι η καταβληθείσα εγγύηση δεν επιτρέπεται να ελευθερωθεί μόνο αν κατέπεσε πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 5ης Ιουλίου 1977, με την οποία το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διαπίστωσε την ακυρότητα του κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76, ή

β) ότι η εγγύηση δεν επιτρέπεται να ελευθερωθεί ακόμη και αν κατέπεσε μετά τη διαπίστωση της ακυρότητας του κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 3, στοιχείο α):

4) α) Η κατάπτωση καταβληθείσας εγγυήσεως — εν προκειμένω βάσει του άκυρου κανονισμού (ΕΟΚ) 563/76 — έχει ως προϋπόθεση ότι η πράξη προσδιορισμού, που αποτελεί τη βάση της εγγυήσεως, δεν υπόκειται πλέον σε ένδικα μέσα και συνεπώς είναι απρόσβλητη, ή

β) η κατάπτωση μπορεί να επέλθει ήδη εφόσον εκκρεμεί ακόμη δίκη σχετικά με τη νομιμότητα της διοικητικής πράξεως περί προσδιορισμού της εγγυήσεως;

5) α) Τα έννομα αποτελέσματα της καταπτώσεως καταβληθείσας εγγυήσεως επέρχονται μόνον όταν η κατάπτωση κηρύσσεται με απόφαση των διοικητικών αρχών, ή

β) τα έννομα αποτελέσματα της καταπτώσεως της εγγυήσεως επέρχονται ήδη αμέσως μόλις πληρωθούν οι πραγματικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στη διέπουσα την κατάπτωση κανονιστική ρύθμιση, χωρίς να απαιτείται διοικητική απόφαση περί καταπτώσεως της εγγυήσεως;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 4, στοιχείο β):

6) Περιλαμβάνει το κοινοτικό δίκαιο κανόνα δικαίου, ο οποίος ορίζει ποια έννομα αποτελέσματα επέρχονται όταν μία διοικητική πράξη προσδιορισμού εγγυήσεως, βάσει της οποίας καταβλήθηκε εγγύηση που ήδη κατέπεσε, ακυρώνεται εκ των υστέρων ως παράνομη; »

7 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση εκτίθενται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της κύριας υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον είναι αναγκαίο για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

Επί του πρώτου ερωτήματος

8 Πρέπει να σημειωθεί ότι η προαναφερθείσα απόφαση της 13ης Μαΐου 1981 έκρινε μεν ανίσχυρο τον κανονισμό 563/76, δεν τέμνει όμως το ζήτημα αν χωρεί ή όχι ακύρωση των αποφάσεων περί καθορισμού εγγυήσεως που εκδόθηκαν βάσει αυτού.

9 Σημειωτέον περαιτέρω ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν περιέχει γενική αρχή κατά την οποία δεν μπορεί να ακυρωθεί η περί καθορισμού εγγυήσεως απόφαση της εθνικής αρχής που εκδόθηκε βάσει κοινοτικού κανονισμού ο οποίος στη συνέχεια κρίθηκε ανίσχυρος και η οποία προσβλήθηκε εμπροθέσμως με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου.

10 Εξάλλου τέτοιος κανόνας δεν συνάγεται ούτε από τον κανονισμό 563/76 που κρίθηκε ανίσχυρος ούτε από τον κανονισμό 677/76 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 1976 περί ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του συστήματος υποχρεωτικής αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που προβλέπει ο κανονισμός 563/76 (Abl. L 81, σ. 23) που ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αποδεσμεύονται ή αντιθέτως καταπίπτουν οι εγγυήσεις.

11 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν περιλαμβάνει κανόνα σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρέπεται να ακυρωθεί η εκδοθείσα βάσει του κανονισμού 563/76 και προσβληθείσα με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου απόφαση περί καθορισμού εγγυήσεως.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

12 Με το δεύτερο ερώτημα ερωτάται κατά τα ουσιώδη αν, σε περίπτωση ακυρώσεως της απόφασης περί καθορισμού εγγυήσεως, που εκδόθηκε βάσει του κανονισμού 563/76, είναι δυνατό, κατά το κοινοτικό δίκαιο, να μην επιστραφεί το ποσό της εγγύησης.

13 Για να δοθεί απάντηση σ' αυτό το ερώτημα πρέπει να σημειωθεί, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση της 13ης Μαΐου 1981, ότι οι διαφορές που

αφορούν την επιστροφή ποσών τα οποία εισπράχθηκαν για λογαριασμό της Κοινότητας επιλύονται από τα εθνικά δικαστήρια τα οποία εφαρμόζουν το εθνικό τους δίκαιο κατά τύπο και κατ' ουσία εφόσον δεν ορίζει άλλως το κοινοτικό δίκαιο.

14 Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν ο κανονισμός 563/76, καθώς και ο κανονισμός 677/76 περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού 563/76, όπως εφαρμόστηκαν πριν κριθεί ανίσχυρος ο τελευταίος, περιλαμβάνουν διατάξεις που ασκούν επιρροή όσον αφορά την επιστροφή ποσών που καταβλήθηκαν βάσει ακυρωθείσας απόφασης.

15 Πρέπει να σημειωθεί πρώτον ότι ο προαναφερθείς κανονισμός 677/76 προϋποθέτει το έγκυρο του κανονισμού 563/76 και επομένως απλώς καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αποδεσμεύεται μια νομίμως συσταθείσα εγγύηση. Άρα βάσει του κανονισμου 677/76 δεν μπορεί να κριθεί αν οι εγγυήσεις που έχουν συσταθεί βάσει του κανονισμού 563/76 μπορούν να αποδεσμευθούν αν κηρυχτεί ανίσχυρος ο κανονισμός αυτός.

16 Ο κανονισμός αυτός πρόβλεπε ρητά στο άρθρο 5 ότι « για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία της θέσεως σε ισχύ του παρόντος κανονισμού οι διαδοχικοί αγοραστές των προϊόντων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 ή των πρωτεϊνούχων προϊόντων που προκύπτουν από τη μεταποίησή τους υφίστανται την επίπτωση της επιβαρύνσεως την οποία συνεπάγεται η καθοριζόμενη από τον παρόντα κανονισμό ρύθμιση ». Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση της 13ης Μαΐου 1981, από τη διάταξη αυτή εξυπακούεται, αναλόγως της περιπτώσεως, η τροποποίηση των εμπορικών συμβάσεων που είχαν συναφθεί προγενέστερα ενόψει, όπως αναφέρεται στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, της δίκαιης κατανομής της επιβαρύνσεως που συνεπάγεται η υποχρεωτική αγορά αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη επί του συνόλου των επιχειρηματιών. Από αυτό έπεται ότι οι επιχειρηματίες που υπείχον την υποχρέωση αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και που για το λόγο αυτό κινδύνευαν να χάσουν την εγγύηση, δεν θα υφίσταντο καμία απώλεια από την επιβαλλόμενη επιβάρυνση, αφού για τις συμβάσεις τις προγενέστερες της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού, η επιβάρυνση αυτή επιρριπτόταν αυτομάτως στους επόμενους αγοραστές. Το σύστημα αυτό είχε ως συνέπεια, ως προς τις συμβάσεις που είχαν συναφθεί μετά από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού, να επιτυγχάνεται το ίδιο αποτέλεσμα, με τη λειτουργία της αγοράς και της συμβατικής ελευθερίας. Δεδομένου ότι το ποσό των προς σύσταση εγγυήσεων αντιστοιχούσε περίπου προς την επιβάρυνση από την υποχρέωση αγοράς, οι οικονομικές συνέπειες της απώλειάς τους αντιστοιχούσαν και αυτές, για τους επιχειρηματίες που είχαν αποφασίσει να θυσιάσουν την εγγύηση, προς τις συνέπειες που θα υφίσταντο από την εκτέλεση της υποχρεώσεως αγοράς.

17 Πρέπει επομένως να διαπιστωθεί ότι, για τις συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 563/76 υπάρχει κοινοτικός κανόνας, που προκύπτει από το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού, κατά τον οποίο κάθε αξίωση αποδέσμευσης των εγγυήσεων που συστάθηκαν βάσει αυτού, στερείται βάσεως.

18 Αντιθέτως για τις συμβάσεις που συνήφθησαν μετά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 563/76, κανένας κανόνας κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύει στις εθνικές νομοθεσίες να επιτρέπουν στον επιχειρηματία ο οποίος αποφάσισε να μη μετακυλίσει το ποσό της εγγύησης αλλά προσέβαλε την πράξη περί καθορισμού της, να ζητήσει την επιστροφή του ποσού αυτού.

19 Επομένως στο δεύτερο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι στην περίπτωση όπου τα πρωτεϊνούχα προϊόντα που αγοράστηκαν υπό τους όρους του κανονισμού 563/76 μεταπωλήθηκαν βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού αυτού, το κοινοτικό δίκαιο περιλαμβάνει κανόνα κατά τον οποίο, η εγγύηση η οποία συστάθηκε κατόπιν σχετικής απόφασης εκδοθείσας βάσει του εν λόγω κανονισμού δεν αποδίδεται ακόμη και αν η απόφαση περί καθορισμού της εγγυήσεως προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου και στη συνέχεια ακυρώθηκε λόγω της ακυρότητας του κανονισμού αυτού. Όταν όμως τα εν λόγω προϊόντα, που αγοράστηκαν με σύσταση εγγυήσεως, μεταπωλήθηκαν βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν μετά τη θέση σε ισχύ του εν λόγω κανονισμού και εφόσον η απόφαση περί καθορισμού της εγγυήσεως προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, στη συνέχεια δε ακυρώθηκε λόγω της ακυρότητας της πράξης αυτής, κανένας κανόνας κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύει την επιστροφή της εγγύησης.

Επί του τρίτου ερωτήματος

20 Με το τρίτο ερώτημα ερωτάται στην ουσία αν, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, η μη επιστροφή της εγγυήσεως εξαρτάται από το ότι κατέπεσε πριν ή μετά την έκδοση των προαναφερθεισών αποφάσεων του Δικαστηρίου της 5ης Ιουλίου 1977, με τις οποίες κρίθηκε ανίσχυρος ο κανονισμός 563/76.

21 Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι ούτε η κατάπτωση της εγγυήσεως που συστάθηκε κατ' εφαρμογή των κανονισμών 563/76 και 677/76, ούτε ο χρόνος κατά τον οποίο επέρχεται ασκούν επιρροή, από πλευράς κοινοτικού δικαίου, για την επιστροφή της εγγυήσεως.

Επί του τετάρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος

22 Λόγω της απαντήσεως που δόθηκε στο τρίτο ερώτημα παρέλκει η απάντηση στο τέταρτο, στο πέμπτο και στο έκτο.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που υπέβαλε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο δεν αποδίδονται· δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, έναντι των διαδίκων της κύριας δίκης, το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 22ας Μαΐου 1986 το Bundesverwaltungsgericht, αποφαίνεται:

1) Το κοινοτικό δίκαιο δεν περιλαμβάνει κανόνα σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρέπεται να ακυρωθεί η προσβληθείσα με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου απόφαση περί καθορισμού εγγυήσεως που εκδόθηκε βάσει του κανονισμού 563/76 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1976, περί της υποχρεωτικής αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που βρίσκεται στην κατοχή των οργανισμών παρεμβάσεως και προορίζεται για χρησιμοποίηση σε ζωοτροφές, ο οποίος κρίθηκε ανίσχυρος με την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1981.

2) Στην περίπτωση όπου τα πρωτεϊνούχα προϊόντα που αγοράστηκαν υπό τους όρους του κανονισμού 563/76 μεταπωλήθηκαν βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού αυτού, το κοινοτικό δίκαιο περιλαμβάνει κανόνα κατά τον οποίο, η εγγύηση η οποία συστάθηκε κατόπιν σχετικής απόφασης εκδοθείσας βάσει του εν λόγω κανονισμού δεν αποδίδεται ακόμη και αν η απόφαση περί καθορισμού της εγγυήσεως προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου και στη συνέχεια ακυρώθηκε λόγω της ακυρότητας του κανονισμού αυτού. Όταν όμως τα εν λόγω προϊόντα, που αγοράστηκαν με σύσταση εγγυήσεως, μεταπωλήθηκαν βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν μετά τη θέση σε ισχύ του εν λόγω κανονισμού και εφόσον η απόφαση περί καθορισμού της εγγυήσεως προσβλήθηκε με ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, στη συνέχεια δε ακυρώθηκε λόγω της ακυρότητας της πράξης αυτής, κανένας κανόνας κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύει την επιστροφή της εγγυήσεως.

3) Ούτε η κατάπτωση της εγγυήσεως που συστάθηκε κατ' εφαρμογή των κανονισμών 563/76 και 677/76 ούτε ο χρόνος κατά τον οποίο επέρχεται ενδιαφέρουν, από πλευράς κοινοτικού δικαίου, για την επιστροφή της εγγυήσεως.

Due Koopmans

Bahlmann Κακούρης O'Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Φεβρουαρίου 1988.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος του έκτου τμήματος

O. Due